

Omavalvontasuunnitelma

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen vammaispalvelut

Omenatarhan erityisen vaativan tuen asumisyksikkö

22.1.2026

Sisällys

1	Palveluntuottajaa ja palveluyksikköä sekä toimintaa koskevat tiedot.....	3
1.1	Palveluyksikön perustiedot.....	4
1.2	Palvelut, toiminta-ajatus ja toimintaperiaatteet.....	4
1.4	Asiakas- ja potilasturvallisuus.....	7
1.4.1	Palvelujen laadulliset edellytykset.....	7
1.4.2	Vastuu palvelujen laadusta.....	9
1.4.3	Asiakkaan ja potilaan asema ja oikeudet.....	10
	Omenatarhan palveluyksikön terveysasemapalvelu:.....	11
1.4.5	Henkilöstö.....	13
1.2.2	Palveluyksikön henkilöstön määrä, rakenne:.....	14
1.4.6	Asiakas- ja potilastyöhön osallistuvan henkilöstön riittävyyden seuranta	15
1.4.7	Monialainen yhteistyö ja palvelun koordinointi.....	16
1.4.8	Toimitilat ja välineet.....	17
1.4.9	Lääkinnälliset laitteet, tietojärjestelmät ja teknologian käyttö.....	17
1.4.10	Lääkehoitosuunnitelma.....	18
1.4.11	Asiakas- ja potilastietojen käsittely ja tietosuojat.....	19
1.4.12	Säännöllisesti kerättävän ja muun palautteen huomioiminen.....	20
1.5	Omavalvonnan riskienhallinta.....	20
1.5.1	Palveluyksikön riskienhallinnan vastuut, riskien tunnistaminen ja arvioiminen.....	20
1.5.2	Riskienhallinnan keinot ja toiminnassa ilmenevien epäkohtien ja puutteiden käsittely.....	21
1.5.3	Riskienhallinnan seuranta, raportointi ja osaamisen varmistaminen....	23
1.5.4	Ostopalvelut ja alihankinta.....	23
1.5.5	Valmius- ja jatkuvuudenhallinta.....	24
2	Omavalvontasuunnitelman toimeenpano, julkaiseminen, toteutumisen seuranta ja päivittäminen.....	25
2.1	Toimeenpano.....	25
2.2	Julkaiseminen, toteutumisen seuranta ja päivittäminen.....	25
3	Omavalvontasuunnitelman laatija ja päiväys.....	25
4	Omavalvontasuunnitelman laatimisesta ja päivittämisestä vastaava henkilö.....	26

1 Palveluntuottajaa ja palveluyksikköä sekä toimintaa koskevat tiedot

Palveluyksikön toiminnan kuvaaminen:

Itä-Uudenmaan hyvinvointialue tuottaa asumispalveluja ja päivätoimintaa henkilöille, joilla on kehitysvamma, autismitilanteen häiriö tai vastaava palvelutarve. Hyvinvointialueella on asumisyksikköjä Sipoossa, Porvoossa ja Askolassa sekä päivätoimintaa Porvoossa, Askolassa ja Loviisassa. Yksikköjä johtaa yksikköjen esihenkilöt ja koko toiminta on jaettu kahden palveluvastaavan vastuulle. Linda Ahonen vastaa asumispalveluista ja Satu Broman vastaa erityisen vaativan tuen palveluyksiköistä ja päiväaikaisen toiminnan palveluista.

Palveluntuottajan perustiedot

Palveluntuottajan nimi: Itä-Uudenmaan hyvinvointialue

Palveluntuottajan Y-tunnus: 3221339-3

Palveluntuottajan yhteystiedot: Mannerheiminkatu 20 K, 06100 PORVOO

1.1 Palveluyksikön perustiedot

Omenatarhan erityisen vaativan tuen palveluyksikkö, Vanha Veckjärventie 2, 06150 Porvoo

Palveluyksikön vastuuhenkilöiden nimet ja yhteystiedot:

Palveluyksikön esihenkilö Heidi Ruoho, puh. 040 304 7380,

heidi.ruoho@itauusimaa.fi

Vastaava ohjaaja Jutta Viitanen puh. 040 3048303,

jutta.viitanen@itauusimaa.fi

Palveluvastaava Satu Broman, Tekniikankaari 1, 06100 Porvoo, puh.040 593 2282, satu.broman@itauusimaa.fi

1.2 Palvelut, toiminta-ajatus ja toimintaperiaatteet

Toiminta-ajatus ja palvelut:

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen vammaispalvelut tuottavat suomen- ja ruotsinkielisiä asumis- sekä työ- ja päivätoimintapalveluja oman hyvinvointialueen ja muiden hyvinvointialueiden asiakkaille. Yksikkömme tarjoavat palveluja joko suomeksi tai ruotsiksi, jotta asiakkaillemme voidaan turvata selkeä kommunikaatio ja vuorovaikutus omalla äidinkielellä.

Tarjoamme asumispalvelumuotoina ympärivuorokautista asumista, yhteisöllistä asumista, tuettua asumista täysi-ikäisille sekä lyhytaikaista asumista lapsille, nuorille ja täysi-ikäisille. Tarjoamme myös erityisen vaativan tuen asumista, jossa päivätoiminta on tärkeänä osana tätä palvelumuotoa.

Vammaispalvelujen sosiaalityö myöntää palvelut asiakkaalle palvelutarpeen arvioinnin jälkeen.

Omenatarhan erityisen vaativan tuen palveluyksikkö tarjoaa ympärivuorokautista palveluasumista asiakkaille, joilla on erityisen vaativan tuen tarvetta. Omenatarhan palveluyksikkö koostuu kolmesta samalla tontilla olevasta asumisyksiköstä.

Omenatarhan palveluyksikössä asuu 16 asiakasta. A-talossa asuu 6 aisti- ja monivammaista kaiken kattavaa apua ja tukea tarvitsevaa asiakasta. B- ja C-taloissa asuu yhteensä 10 autismikirjon ja/tai kehitysvammaisia asiakkaita, joilla on erityisen vaativan tuen tarvetta.

Yksikön henkilöstöllä on osaamista ja valmiudet ohjata ja tukea asiakkaita, joilla on vahvaa psyykkisen tuen ja toiminnan ohjauksen tarvetta sekä valmiudet kohdata haastavaa käytöstä, joka ilmenee mm. aggressiivisuutena. Henkilöstö on koulutettu AVEKKI- toimintamalliin.

Omenatarhan palveluyksikkö toimii tiiviissä yhteistyössä asiakkaiden verkoston sekä lähellä sijaitsevan Aurinkotuvan päivätoiminnan kanssa. Omenatarhan palveluyksikkö ja Aurinkotuvan päivätoiminta toimivat yhtenäisenä kokonaisuutena, jolla turvataan erityisen vaativan tuen asiakkaan kokonaisvaltainen palvelu.

Omenatarhan asiakkaat elävät kukin oman näköistä ja usein aktiivista elämää saaden siihen henkilöstöltä tarvitsemansa yksilöllisen avun ja tuen. Omenatarhan palveluyksikössä on erityisosaamista mm. autismikuntoutuksesta, puhetta tukevien- ja korvaavien menetelmien käytöstä, laadukkaassa perushoidossa sekä kehitysvamma- ja autismityön näyttöön perustuvista menetelmistä. Asiakkaiden osallisuutta ja itsemääräämisoikeutta tuetaan yksilöllisesti.

Vammaispalvelujen arvot, jotka perustuvat hyvinvointialueen arvoihin:

Yhdenvertaisuus: Palveluja tarjotaan sekä suomeksi että ruotsiksi, yksiköt ovat yksikielisiä. Asiakkaille tarjotaan aktiivisesti vaihtoehtoisia kommunikaatiomenetelmiä. Asiantuntijapalvelut ovat tärkeä osa asiakkaiden palveluja.

Ihmisläheisyys: Itsemääräämisoikeuden varmistaminen, positiivinen riskinotto, jossa asiakas on keskiössä ja heillä on myös oikeus epäonnistua. Tavoitteena on asiakkaan omannäköinen elämä.

Osallisuus: Teemme yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa (oppilaitokset, seurakunta, järjestöt ja yhdistykset) ja tiivistä yhteistyötä omaisten kanssa, jotta palvelut olisivat läpinäkyviä. Mahdollistetaan asiakkaan täysimääräinen oikeus osallistua yhteiskuntaan.

Rohkeus: Avoin keskustelu mahdollisista haasteista ja vaikeuksista. Uskallamme kokeilla uusia toimintamalleja, opimme myös epäonnistumisista.

Vastuullisuus: Toimitilamme ovat turvalliset ja viihtyisät. Asiakasturvallisuudesta ja työturvallisuudesta vastaaminen. Yhteiskunnallinen vastuu käyttää mahdollisuuksien mukaan lähipalveluita. Vastuu ympäristöstä kierrätyksen ja kuljetusten minimoimisen/tehostamisen avulla.

Vammaispalvelujen arvot toimivat Omenatarhan arvojen pohjalla. Omenatarhan arjen työssä arvot näkyvät asiakkaan kunnioittavana kohtaamisena ja ihmisarvon kunnioittamisena. Asiakkaiden kanssa käytetään heidän yksilöllisiä puhetta tukevia ja korvaavia menetelmiä ja mahdollistetaan heidän kuulluksi tulemisensa. Työskentelemme asiakkaidemme kotona ohjaajana rinnalla kulkien. Ohjaustyö on omatoimisuuteen ja mahdollisimman itsenäiseen elämään tukevaa ja osallistavaa mm. arjen askareissa, yhteiskunnassa liikkeessä jne. Tuemme

asiakkaiden itsemääräämisoikeutta ja osallisuutta mm. mahdollistamalla valintojen tekeminen ja omannäköinen elämä.

Työyhteisötyössä arvot näkyvät työkavereihin luottamisena ja kunnioittamisena. Työyhteisö on mukautuva ja joustava, huumori ja positiivisuus toimivat voimavarana. Omenatarhan työyhteisössä korostuu vahva asiakaslähtöisyys.

1.4 Asiakas- ja potilasturvallisuus

1.4.1 Palvelujen laadulliset edellytykset

Palvelumme perustuvat vammaispalvelulakiin 675/2023 § 1, jonka tarkoituksena on toteuttaa vammaisen henkilön yhdenvertaisuutta, osallisuutta ja osallistumista yhteiskunnassa sekä ehkäistä ja poistaa niiden toteutumisen esteitä. Sekä tukea vammaisen henkilön itsenäistä elämää ja itsemääräämisoikeuden toteutumista ja turvata vammaisen henkilön yksilöllisen tarpeen ja edun mukaiset, riittävät ja laadultaan hyvät palvelut. Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden asiakas- ja potilasturvallisuus tulee olla asiakaskeskeistä, laadukasta, turvallista sekä asianmukaisesti toteutettua. Sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnan tulee perustua näyttöön sekä hyviin toimintakäytänteisiin.

Asiakas- ja potilasturvallisuudella tarkoitetaan kaikkia niitä sosiaali- ja terveydenhuollossa toimivien henkilöiden ja organisaatioiden periaatteita sekä toimintoja, joilla sekä palveluiden että hoidon turvallisuus varmistetaan ja joilla suojataan asiakkaan/potilaan vahingoittuminen. Lisäksi sosiaali- ja terveystyöpalveluiden tilojen, laitteiden, tietojärjestelmien, tarvikkeiden sekä lääkkeiden tulee olla sekä asianmukaiset että turvalliset ja tiedonkulun tulee toteutua laadukkaasti ja oikea-aikaisesti. Avoimessa sekä luottamuksellisessa ilmapiirissä asiakas- ja potilasturvallisuudessa havaittuja riskejä, poikkeamia sekä vaaratapahtumia käsitellään avoimesti osana toiminnan kehittämistä. Avoimen kulttuurin omaavissa työyksiköissä siedetään epävarmuuden esiintuomista ja kannustetaan kyseenalaistamaan toimimattomia käytänteitä. Tämä on osa turvalliseen asiakas- ja potilaskulttuuriin sitoutumista.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella toimii asiakas- ja potilasturvallisuuden ohjausryhmä, jonka päätehtävänä on potilasturvallisuuden strateginen ohjaus. Ohjausryhmän avulla mahdollistetaan asiakas- ja potilasturvallisuuden suunnitelmallinen ohjaaminen ja kehittäminen.

Ohjausryhmä asettaa tavoitteet asiakas- ja potilasturvalliselle toiminnalle sekä seuraa ja arvioi tavoitteiden toteutumista. Ohjausryhmä kokoontuu kahden kuukauden välein.

Hyvinvointialueella on käytössä HaiPro-järjestelmä, jonka kautta ilmoitetaan haitta- vaara ja läheltä piti tilanteet sosiaali- ja terveydenhuollossa. Henkilökunnan ilmoitusvelvollisuudesta säädetään Valvontalain (741/2023) 29 §:ssä. Lain mukaan on ilmoitettava asiakas- ja potilasturvallisuutta olennaisesti vaarantavat epäkohdat, asiakas- ja potilasturvallisuutta vakavasti vaarantaneet tapahtumat, vahingot tai vaaratilanteet, epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan asiakkaan tai potilaan sosiaali- tai terveydenhuollon toteuttamisessa, sekä muut lainvastaisuudet. HaiPro lomakkeella ilmoitetaan joko läheltä piti -tilanteista/epäkohdan uhista tai tapahtuneista tilanteista/epäkohdista. Lomakkeella voi edelleen ilmoittaa myös muista havainnoista tai kehittämisehdotuksista. Ilmoitusvelvollisuuden tavoitteena on, että asiakastyön epäkohdat ja niiden uhat tulisivat tietoon ja niihin olisi mahdollista puuttua riittävän ajoissa. Tarkoituksena on turvata erityisesti kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevien asiakkaiden hyvän hoidon ja huolenpidon toteutuminen. Myös epäkohdan uhasta kuuluu ilmoittaa.

Vaaratapahtumailmoituksen voi tehdä kuka tahansa asiakas- ja potilasympäristössä työskentelevä henkilö. Järjestelmään kirjataan kaikki asiakas-/potilasturvallisuutta vaarantavat tekijät sekä niihin mahdollisesti johtavat riskit. Vaaratapahtumilla tai läheltä piti -tilanteilla tarkoitetaan kaikkia niitä tilanteita, joista aiheutuu tai voisi aiheutua potilaan vahingoittuminen.

Vaaratapahtumista oppiminen edellyttää sekä pienemmän riskin tapahtumien jatkuvaa seurantaa että vaikutuksiltaan vakavampien tapahtumien tarkempaa tutkintaa. Vakavien vaaratapahtumien tutkinta on asiakas- ja potilasturvallisuuden kehittämisen keskeinen menettely.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella toimii vakavien vaaratapahtumien tutkintatyöryhmä. Vakavat vaaratapahtumat ohjautuvat HaiPro järjestelmän kautta laatu päällikölle, joka ratkaisee tarvittaessa työryhmän tuella, mistä tapahtumista käynnistetään tutkinta. Jokaiseen tutkintaan nimetään vastuhenkilö. Itä-Uudenmaan hyvinvointialue kouluttaa työntekijöitään asiakas- ja

potilasturvallisuudesta sekä lääkinällisistä laitteista. Koulutuskokonaisuudet ovat verkkokoulutuksia.

Omenatarhassa kannustetaan tekemään kaikista uhka- vaara ja haitta tapahtumista Haipro ilmoitus. Esihenkilö käsittelee kaikki Haipro ilmoitukset. Haipro ilmoituksia käsitellään viikoittain yksikön kokouksissa ja yksikössä tehdään paljon työtä, jotta asiakkaaseen kohdistuvia haittatapahtumia tai henkilökuntaan kohdistuvaa väkivaltaa tai työtapaturmia saadaan ennakoitua ja ennalta ehkäistyä. Jos Haipro ilmoituksesta ilmenee esim. lisäperehdytyksen tarvetta niin sitä järjestetään. Vaativan tuen asiakkaiden kanssa esim. väkivaltilanteissa oleellista on työyhteisön kanssa asiakkaan kokonaistilanteen selvittely, onko esim. asiakkaan voinnissa jotain erityistä ja yhteisten toimintamallien sopiminen sekä tarvittaessa vammaispalvelujen tai muiden asiantuntijoiden konsultoiminen.

Palveluyksikön asiakasturvallisuus varmistetaan henkilöstön hyvällä perehdytyksellä, yhtenäisillä toimintamalleilla ja riittäväällä henkilöstömäärällä sekä työtä tukevilla kokousrakenteilla. Palveluyksikössä työn huolellinen viikko- ja päiväkohtainen suunnittelu ovat tärkeä osa turvallisuuden varmistamista.

1.4.2 Vastuu palvelujen laadusta

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella on aloitettu standardinmukainen laatutyö helmikuussa 2024 ja Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen oma laatustandardi on otettu käyttöön 09/2025. Laadulla tarkoitetaan palvelun kykyä täyttää sille asetetut vaatimukset ja siihen kohdistuvat odotukset. Laatutyö on jokapäiväistä työtä. Organisaation laatukulttuurilla on merkitys organisaation kehittymisen ja menestyksen kannalta. Laatutyöhön sisältyy esimerkiksi itsearviointi, sisäiset auditoinnit, prosessien mallintaminen ja johdon katselmukset. Laatuportti-ohjelmaan dokumentoidaan kaikki laatutyön vaiheet ja IMS-ohjelmistoa käytetään prosessien piirtämiseen sekä työohjeiden laatimiseen ja päivittämiseen.

Palveluvastaava Satu Broman vastaa päivä- ja työtoiminnan ja erityisen vaativan tuen palveluyksiköiden palveluista ja laadunhallinnasta. Palveluvastaava Linda Ahonen vastaa asumispalveluiden palveluista ja laadunhallinnasta.

Tulosityksikköpäällikkö Maritta Koskinen vastaa vammaispalvelujen hallinnosta. palveluista ja laadunhallinnasta ja vastuualuejohtaja Hanna Kaunisto perhe- ja sosiaalipalveluista, joihin vammaispalvelut kuuluvat.

Yksiköiden esihenkilöt on koulutettu keväällä 2024 Laatuportti-ohjelman käyttämiseen laadunhallinnassa, ohjaavat laatutyötä yksiköissämme. Yksikön esihenkilö toimii virassa ja vastaa yksikkönsä palvelujen laadusta. Yksiköissä on nimetty omat laatuvaastavat, jotka ovat koulutettu myös laatutyön ohjaamiseen yksikössä. Omenatarhan laatuvaastava on erityisohjaaja Jutta Viitanen.

Hyvinvointialueen laadun ja kehittämisen valvontayksikkö tiedottaa uusista määräyksistä, valvovat toimintaa valvontakäyntien avulla. Laadun toteutumista ylläpidetään henkilöstön koulutuksilla sekä auditoinneilla. Valvontakäynneistä raportoidaan Aluehallintovirastolle hyvinvointialueen laadunvalvonnan toimesta.

Palveluyksikön esihenkilö seuraa yksikön laatua ja raportoi neljän kuukauden välein omavalvonnan toteutumista.

Asiakkaiden palvelujen toteuttamissuunnitelmat päivitetään 6 kk:n välein ja aina tarpeen mukaan yksikössä oman ohjaajan toimesta. Asiakkaan nimetty omaohjaaja on vastuussa siitä, että asiakkaan suunnitelma ja yhteenvedot ovat ajan tasalla. Palvelusuunnitelmat päivitetään palvelutarpeen muuttumisen yhteydessä vammaispalvelujen sosiaalityön toimesta. Palvelusuunnitelmat päivitetään vähintään kolmen vuoden välein. Palvelutarpeen arviointi tehdään aina uudelle asiakkaalle ja tarpeen mukaan oman sosiaalityöntekijän/sosiaaliohjaajan toimesta. Päivitysten yhteydessä käydään läpi asetettujen tavoitteiden toteutuminen ja palvelujen riittävyys. Palvelutarpeen arviointi sosiaalityöntekijän vastuulla yhteistyössä asiakkaan tuntevan henkilöstön ja esihenkilön kanssa.

Rai-arviointijärjestelmää käytetään asiakkaiden palveluntarpeen arviointiin ja seurantaan. Rai-arvioinnit tehdään 6 kk:n välein toteuttamissuunnitelman yhteydessä, joka mahdollistaa luotettavamman ja tasavertaisemman arvioinnin asiakkaan palveluntarpeen toteutumisesta.

1.4.3 Asiakkaan ja potilaan asema ja oikeudet

Kehitysvammaisilla henkilöillä on lakisääteinen oikeus asumispalveluihin ja päiväaikaiseen toimintaan. Vammaispalveluihin haetaan sähköisellä [Vammaispalvelujen sähköinen hakemus \(ei selkokielen\)](#) tai kirjallisella hakemuksella, jonka löytää hyvinvointialueen vammaispalvelujen verkkosivuilta. Hakemus toimitetaan postitse osoitteeseen: Tekniikankaari 1, 06100 Porvoo. Asiakkaan hakemus vammaispalveluihin käsitellään 7 päivän kuluessa ja päätös tehdään 3 kk:n kuluessa.

Vammaispalvelujen asiakkailta on oikeus sosiaali - ja terveystalvveluihin hyvinvointialueen terveystasemilla.

Omenatarhan palveluyksikön terveystasemapalvelu:

Askolinintie 1, 06100 Porvoo

Omenatarhan palveluyksiköllä on vammaispalveluista nimetty vastaava sairaanhoitaja, joka vastaa asiakkaiden lääkehoidon kokonaisuudesta, lääkelupaprosesseista ja toimii yksikön hoitotyön asiantuntijana.

Omenatarhan vastaavana sairaanhoitajana toimii: Sirpa Teerihalme puh. 0403047290 (Omenatarha, Aurinkotupa, Galbacka, Loviisan ja Porvoo päivätöiminta)

Asiakas on osallisena palvelusuunnitelman laatimisessa ja toteuttamis/IMO suunnitelmassa. Toteuttamissuunnitelma/IMO-suunnitelma käydään läpi ja päivitetään kuuden kuukauden välein tai tarpeen mukaan oman ohjaajan toimesta yhteistyössä asiakkaan ja tämän verkoston kanssa. IMO-suunnitelman laatimiseen on järjestetty henkilöstölle koulutusta marraskuussa 2024. IMO- suunnitelmapohja on rakenteilla Lifecare asiakastietojärjestelmään ja on tulossa käyttöön vuoden 2025 aikana.

Toteuttamissuunnitelmassa kuvaillaan asiakkaan vahvuudet ja palveluntarpeet sekä itsemääräämisoikeuden varmistaminen. Suunnitelman on oltava selkeästi kirjoitettu ja sen tulee kuvailla konkreettisesti esim., jos rajoittamistoimenpiteitä on käytössä. Nimetty oma ohjaaja on vastuussa asiakkaan toteuttamissuunnitelmasta ja sen päivittämisestä sekä arviointien tekemisestä. Henkilöstöllä on velvollisuus toteuttaa ja noudattaa asiakkaan suunnitelmia. Viime kädessä on esihenkilö vastuussa siitä, että kaikilla asiakkailla on päivitetty toteuttamissuunnitelma/IMO- suunnitelma. Eriyisen vaativan tuen asiakkaiden IMO-suunnitelmaan kirjataan, miten ennakoitaan ja ennaltaehkäistään tilanteita, jotka ovat haastavia asiakkaalle ja miten näissä toimitaan. Jos rajoittamistoimenpiteitä on käytössä, tehdään asiakkaan arviointi kuukausittain, johon kirjataan myös käytetyt rajoitustoimenpiteet ja lukumäärät, jotka toimitetaan omalle sosiaalityöntekijälle ja edunvalvojalle sekä asiakkaan huoltajalle.

Ohjaajat kirjaavat päivittäiset toiminnot ja tapahtumat asiakastietojärjestelmään viimeistään työvuoronsa päättyessä. Käytössä on Lifecare-tietojärjestelmä. Eriyisen vaativan tuen asiakkaille laaditaan

toimintasuunnitelmia (toimintamallit), joissa ennakoidaan tilanteita, jotka ovat haastavia asiakkaalle ja miten toimia näissä.

Nimetty vammaispalvelujen sosiaalityöntekijä/sosiaaliohjaaja on vastuussa palvelusuunnitelman tekemisestä ja päivittämisestä.

Omenatarhan omatyöntekijä vammaispalvelujen sosiaalityössä on:

Erityissosiaaliohjaaja Magdalena Johansson puh. 0401319388

Epäasiallinen kohtelu

Henkilöstön Ilmoitusvelvollisuus epäkohdan tai sen uhan ilmoittamisesta perustuu lakiin sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta (741/2023) 29 §:ään. Ilmoitus sosiaalihuollon epäkohdista tehdään Haipro ohjelman kautta. Ilmoitusvelvollisuuden tavoitteena on, että asiakas- ja potilastyön epäkohdat ja niiden uhat tulisivat tietoon ja niihin olisi mahdollista puuttua riittävän ajoissa.

Sosiaali- ja potilasasiavastaava neuvoo ja ohjaa asiakasta asiakas- ja potilaslain soveltamiseen liittyvissä asioissa sekä toimii asiakkaan oikeuksien edistämiseksi.

sosiaali- ja potilasasiavastaavan yhteystiedot:

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen sosiaali- ja potilasasiavastaava:

Jenna Roberts asiavastaava@itauusimaa.fi p.040-5142535

Helsingin sosiaali- ja potilasasiavastaavat: p.09-31043355

[Suojattu sähköposti\(Linkki johtaa ulkoiseen palveluun\)](#) (vaatii tunnistautumisen)

[Yhteydenottolomake\(Linkki johtaa ulkoiseen palveluun\)](#) (voit asioida myös anonyymisti)

Jenni Hannukainen, Ninni Purmonen, Taru Salo, Teija Tanska, Katariina Juurioksa ja Ander Häggblom

Keusoten sosiaali- ja potilasasiavastaava: Anne Mikkonen p. 040-8074755

tai Susanna Honkala p.040-8074756

sosiaali.potilasasiavastaava@keusote.fi

Jos epäasiallista kohtelua havaitaan voi asiakas tai asiakkaan omainen lähettää palautetta hyvinvointialueelle asiakaspalautelinkin kautta verkkosivuilla. Omenatarhassa palauteohje löytyy A-B ja C-talojen eteisestä. Roidu-järjestelmän kautta voi antaa palautetta ja tähän vastataan, jos palautteen antaja näin pyytää.

1.4.4 Muistutukset

Muistutuksen voi tehdä vapaamuotoisesti tai lomakkeella ja se tulee toimittaa allekirjoitettuna hyvinvointialueen Kirjaamoon. Muistutuksen voi tehdä asiakkaan tai potilaan lisäksi hänen omaisensa, muu läheinen tai laillinen edustaja.

Toimintayksikön pitää tiedottaa asiakkaille ja potilaille oikeudesta tehdä muistutus ja järjestää muistutuksen tekeminen mahdollisimman vaivattomaksi.

Muistutus pitää tehdä pääsääntöisesti kirjallisesti, mutta erityisestä syystä sen voi tehdä myös suullisesti.

Muistutukset ja epäkohtailmoitukset ohjautuvat ilmoittajan esihenkilölle, palveluvastaavalle ja kyseisen alueen vastuualuejohtajalle. Lähiesihenkilön tulee käsitellä ilmoitukset järjestelmässä ja hänen tulee käynnistää toimet epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan poistamiseksi. Tarkoituksena on turvata erityisesti kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevien asiakkaiden ja potilaiden hyvän hoidon ja huolenpidon toteutuminen. Myös epäkohdan uhasta kuuluu ilmoittaa. Ilmoittaminen on yhteistä kehittämistä, ilmoittaminen on työntekijälle keino vaikuttaa oman työn ja päivittäisen toiminnan arkeen.

1.4.5 Henkilöstö

Vammaispalvelujen yksikössä työskentelee pääasiassa ohjaajia. Ohjaajien kelpoisuusvaatimus on lähihoitaja tai vastaava koulutus sekä Valvira rekisteröinti. Isommissa yksiköissä työskentelee yksi tai kaksi vastaavaa ohjaajaa, jotka toimivat, osittain hallinnollisissa tehtävissä tehtävänkuvan mukaan esihenkilön tukena, esim. vastaa työvuorolistojen ja toteuttamissuunnitelmien teosta. Kaikilla yksiköillä on nimetty vastaava sairaanhoitaja, joka vastaa yksiköiden lääkehoidosta. Sairaanhoitajat työskentelevät virka-aikana, poikkeuksellisesti myös iltaisin ja viikonloppuisin, jos toiminta sen vaatii.

Yksikön esihenkilö ja vastaava ohjaaja suunnittelevat ja toteuttavat yksiköiden työvuorolistat Titania-ohjelman avulla. Sijaisia rekrytoidaan Laura rekrytointiohjelman kautta, lyhyemmät sijaisuudet Tempore henkilöstöpalveluyrityksen kautta. Vuokratyövoimaa käytetään ensi sijassa sairaspöissaoloihin, henkilöstön koulutuspäiviin tai muihin lyhyisiin pöissaoloihin.

Uutta henkilöstöä palkatessa esihenkilö tarkistaa aina palkattavan todistukset sekä Valvira rekisteröinnin ennen palkkausta. Esihenkilö ja vastaavan ohjaaja haastattelevat aina rekrytoitavat henkilöt.

Haastatteluissa varmistetaan henkilön riittävä kielitaito ja kelpoisuus.

Uudet työntekijät perehdytetään työhön 1-3 perehtymisvuoron aikana riippuen yksiköstä. Kaikissa yksiköissä on yksikkökohtainen perehdyttämismateriaali. Omenatarhan perehdytysmateriaali löytyy teamsista ja perehdytyksen tueksi on perehdytyslista. Oppisopimusopiskelijoille nimetään oma ohjaaja, joka vastaa opiskelijan ohjauksesta ja valvonnasta.

Henkilöstön ammattiosaamista valvovat vastaava ohjaaja ja vastaava sairaanhoitaja esihenkilön johdolla. Hyvinvointialue järjestää säännöllistä koulutusta vammaispalvelujen henkilöstölle seuraavissa teemoissa: Skhole(lääkehoito), AVEKKI, ensiapu, alkusammutus, autismikirjo ja haastava käytös sekä itsemääräämisoikeus henkilöstön erityisosaamisen ja ammattitaidon varmistamiseksi. Henkilöstön ammattitaitoa seurataan myös vuosittain kehityskeskustelun avulla, joka pidetään esihenkilön ja työntekijän välillä. Vammaispalveluissa on henkilöstön koulutuksen vuosikello.

Rikosrekisteriote vammaisten henkilöiden kanssa työskenteleville: Rikosrekisteriote tulee pyytää uudelta työntekijältä nähtäväksi (sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annetun lain (741/2023) mukainen rikosrekisteriote.)

1.2.1

1.2.2 Palveluyksikön henkilöstön määrä, rakenne:

Omenatarhan palveluyksikön henkilöstöön kuuluvat: esihenkilö ja vastaava ohjaaja, jotka ovat yhteisiä Aurinkotuvan päivätoiminnan kanssa, sairaanhoitaja 50 %, 26 ohjaajaa (lähihoitaja) sekä vuosilomasijaisia. Aurinkotuvan päivätoiminnan ohjaajia on lisäksi aamuvuoroissa aamuohjauksen apuna.

A-talo:

- 6 asiakasta, aisti- ja monivammaiset, hoidolliset asiakkaat
- **Aamuvuoro:** 2 ohjaajaa (min 2 ohjaajaa)
- **Iltavuoro:** 3 ohjaajaa (min.2 ohjaajaa)
- **Yövuoro:** 1 ohjaaja (min. 1 ohjaaja)
- Toinen aamuvuorolainen toteuttaa asiakkaan päivätoimintaa arkisin
- Asiakkaita paikalla arkipäivisin 3-5

B-C-talot (yksi kokonaisuus):

- 5+5 asiakasta, kehitysvammaiset ja autismikirjon asiakkaat, joilla vaativan tuen tarve
- **Aamuvuoro:** 2+2 ohjaaja (min. resurssi 1-2+2)

- **Iltavuoro:** 3+3 (min. resurssi 2+2)
- **Yövuoro:** 1 ohjaaja (min. resurssi 1 ohjaaja)

Arkiaamut B-C-talot

- 2 asumisen ohjaajaa
- ma, ti, to sairaanhoitaja tekee aamuohjauksen
- pe vastaava ohjaaja, sekä tekee tarvittaessa, mikäli äkillisiä poissaoloja.
- Aurinkotuvasta aamuohjauksessa ma, ti, to, pe 1 ohjaaja. Ke 2 ohjaajaa.
- Asumisen aamuohjaajat siirtyvät aamuohjauksen jälkeen Aurinkotuvan päivätoimintaan.

Työvuorolistat suunnitellaan olemassa olevien vakanssien mukaan. Äkillisissä ja muissa resurssipuutos tilanteissa tekee resurssi arvion virka-aikaan vastaava ohjaaja ja virka-ajan ulkopuolella vuoron vastaava ohjaaja yksikön sisäisen ohjeen mukaan. Arviossa huomioidaan kaikkien kolmen talon kokonaistilanne, asiakkaiden poissaolot ja vointi. Henkilöstöresurssia tasataan tarvittaessa kaikkien talojen kesken. Yksikössä on käytössä henkilöhälyttimet ja apua voidaan pyytää ja saada naapuritalosta matalalla kynnyksellä.

Sijaisten käyttö, vuokratyövoiman käyttö:

Sijaisuuksiin esim. vuosilomat, perhevapaat jne. henkilöstö palkataan Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen palvelukseen. Äkillisiin puutoksiin ja muihin tilapäisiin työvoiman tarpeisiin käytetään vuokratyövoimaa hyvinvointialueen käyttämän vuokratyövoimafirman kautta. Palveluyksikön sijaiset ja keikkalaiset perehdytetään hyvin ja esimerkiksi keikkavuoroja voi varata yksiköstä vasta perehdytysvuorojen jälkeen.

1.4.6 Asiakas- ja potilastyöhön osallistuvan henkilöstön riittävyden seuranta

Työvuorolistat suunnitellaan ja toteutetaan Titania ohjelmassa. Yksikön henkilöstöresursointi määritetään asiakkaiden palveluntarpeen mukaan ja yksiköllä on käytettävissä tietty vakanssimäärä. Vammaispalvelujen sosiaalityö vastaa palvelutarpeen arvioinnista yhteistyössä asiakkaan tuntevan henkilöstön ja esihenkilön kanssa.

Kaikissa työvuoroissa, jokaisessa kolmessa talossa tulee olla vähintään yksi kelpoisuusehdot täyttävä lääkeluvallinen työntekijä (kelpoisuusvaatimuksena valvira rekisteröity lähihoitaja tai vastaava koulutus). Erityisen vaativan tuen yksikössä resurssointi on paljon suurempi asiakkaiden vaativuuden ja yksilöllisten toimintamallien takia kuin muissa palveluyksiköissä. Erityisen vaativan tuen yksikössä huolehditaan resurssoinnissa myös siitä, että rajoitustoimenpidettä koskevan ratkaisun voi tehdä vain sote ammattihenkilö.

Lääkkeiden jaosta ja käsittelystä vastaa sosiaali- ja terveydenhuollon koulutuksen käynyt työntekijä, jolla on riittävä lääkeosaamiskoulutus (minimi 2 op) sekä suoritettut ja hyväksytyt lääkeluvat. (Skhole-lääkehoidon osaaminen verkossa)

Virka-aikana esihenkilö/vastaava ohjaa toimii yksiköstä vastaavana. Yksiköissä on lisäksi nimetty vuorovastaava, jokaiselle työvuorolle virka-ajan ulkopuolella. Vuorovastaavan tehtävä on ottaa vastaan poissaolot puhelimitse ja huolehtia sijaisten hankkimisesta tarpeen mukaan. Omenatarhan vuoron vastaavat neuvottelevat tarvittaessa resurssien tasaamisesta taloittain. Resurssipulassa kontaktoidaan ensin yksikön sijaiset suoraan puhelimitse sekä henkilöstöpalveluyhtiö Temporen kautta. Jos sijaisia ei löydy kysytään omaa henkilöstöä ylitöihin. Kiireellisissä tapauksissa soitetaan työntekijä töihin vapaalta, jolloin työntekijälle maksetaan hälytysraha. Hyvinvointialueella on paikallinen sopimus hälytysrahasta. Työvuoropuutostilanteissa tehdään aina päivä/tilannekohtainen arvio resurssitarpeesta huomioiden kaikkien kolmen ryhmäkodin tilanne. Yksikössä on toimintaohje sijaisjärjestelyihin ja resurssitarpeen arviointiin.

1.4.7 Monialainen yhteistyö ja palvelun koordinointi

Hyvinvointialueen yhteiset yhteistyökokoukset/koulutukset muiden palveluyksiköiden ja yhteistyökumppanien kanssa edesauttavat monialaista yhteistyötä asiakkaan hyväksi.

Omenatarhan palveluyksikkö tekee tiivistä yhteistyötä asiakkaan omaisten ja muun verkoston kuten päivätoiminnan, kuljetuspalvelujen, sosiaalityön, psykologin, palveluohjaajien, terveystalujen, kehitysvammalääketieteen yksikön, asiakkaan oman hyvinvointialueen yhteyshenkilöiden sekä muiden tarvittavien tahojen kanssa. Asumisyksikön ohjaajat koordinoivat asiakkaan verkoston kanssa tehtävää yhteistyötä

mm. verkostopalavereissa ja muussa arjen päivittäisessä yhteistyössä. Asiakkaan läheisten kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä.

Asiakkaan siirtyessä esim. sairaalahoitoon varmistetaan turvallinen tiedon siirtyminen. Ensisijaisesti asiakkaan mukaan lähtee asiakkaan tunteva ohjaaja ja/ tai lähetetään asiakkaan mukaan asiakkaan esitiedot, jossa on välttämättömät tiedot asiakkaasta. (diagnosot, lääkelista, kommunikaatiotaito ja muu välttämätön tieto esim. haastava käytös, hoidon rajaus)

1.4.8 Toimitilat ja välineet

Omenatarhan palveluyksikkö on vuonna 2014 valmistunut silloisessa Etevan kuntayhtymässä ja on kyseiselle asiakasryhmälle suunniteltu. Omenatarhan toimintaympäristö on turvallinen ja rauhallinen, asiakasryhmälle hyvin soveltuva.

Toimitilojen esteettömyys on tarkastettu Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen esteettömyysasiantuntijan toimesta 8/2024. Toimitilat täyttävät pääsääntöisesti esteettömyyden kriteerit ja toimitilojen esteettömyyttä on parannettu suositusten mukaisesti.

Jokaisella asiakkaalla on oma huone, jossa on myös saniteetti ja suihkutilat. Tämä takaa asiakkaalle intymiteettisuoja ja oman rauhan. Tilat omistaa Uudenmaan vammaispalvelut, joka vastaa yhteistyössä Itä-Uudenmaan hyvinvointi alueen tilapalvelujen kanssa tilojen ylläpidosta ja huollosta. Epäkohtailmoituksista vastaa hyvinvointialueen kiinteistöpalvelut. Huoltotöistä tehdään ilmoitus tilat@itauusimaa.fi sähköpostiin. Huoltotöitä ei voi hankkia ilman kiinteistöpalveluiden lupaa. Akuuteissa tilanteissa huollon voi tilata heti, jotta saadaan rajoitettua vahingon syntyä. Jos toimitiloissa on epäilyä ongelmista sisäilmastossa, työntekijä voi täyttää haitta- tai olosuhdeilmoituksen Webropol -kyselyllä IUHVA:n intranetissä. Työntekijän on hyvä ottaa asia ensin puheeksi esihenkilön kanssa.

Jos yksikössä havaitaan palveluun soveltumaton tai turvallisuusriskin aiheuttava toimintaväline tai laite, on henkilöstö velvollinen ilmoittamaan asiasta viipymättä esihenkilölle. Soveltumattoman tai turvallisuusriskin aiheuttavan toimintaväline tai laite on poistettava välittömästi käytöstä, kun turvallisuusriski on havaittu.

1.4.9 Lääkinnälliset laitteet, tietojärjestelmät ja teknologian käyttö

Lääkinnällisten laitteiden käyttöä ohjaavat useat lait ja niistä annetut määräykset. Suomessa lääkinnällisten laitteiden vaatimuksenmukaisuutta ja alan toimijoita sekä lääkinnällisten laitteiden ammattimaista käyttöä valvoo Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea ja valvonta tapahtuu yhteistyössä EU:n viranomaisten kanssa. Lääkinnällisiin laitteisiin liittyvällä lainsäädännöllä (Laki lääikinnällisistä laitteista 719/2021) varmistetaan sekä itse laitteiden että niiden käytön turvallisuus.

Lääkinnällistä laitteista pidetään rekisteriä yksikössä ja laitevastaavana toimii yksikön vastaava sairaanhoitaja.

Palveluntuottajan on otettava huomioon toimitilojen ja toimintaympäristön tietosuojan ja tietoturvan järjestäminen ja toteuttaminen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annetun lain (703/2023, asiakastietolaki) 77 §:n 1 momentin 9 kohdan nojalla laadittavassa suunnitelmassa (tietoturvasuunnitelma)

Tietoturvasuunnitelma laaditaan hyvinvointialuetasoisesti ja sen laatimisesta vastaa tietoturvapäällikkö. Tietoturvasuunnitelma on tarkastettu 31.5.2024. Tietoturvasuunnitelma ei ole julkinen asiakirja, mutta sen sisältö on esihenkilöiden tiedossa. Tietoturvasuunnitelman henkilöstön osuudet löytyvät tietoturvaohjeista, jotka löytyvät hyvinvointialueen sisäisillä verkkosivuilla. Yksikön esihenkilö vastaa siitä, että tietoturvasuunnitelmaan kirjatut asiat toteutuvat ja jokainen työntekijä siitä, että noudattavat tietoturvaohjeita.

1.4.10 Lääkehoitosuunnitelma

Lääkehoidon laatu ja turvallisuus tulee olla kaiken lääkehoitoon liittyvän toiminnan lähtökohtana sekä koko organisaation vahva tavoite. Turvallisen lääkehoidon perustana on syyllistämätön ja avoin kulttuuri. Lääkehoitosuunnitelma on laadunhallinta-asiakirja, joka ohjaa lääkehoidon prosessia ja kuuluu osaksi lääkehoidon perehdytystä sekä parantaa lääkitysturvallisuuskulttuuria.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen lääkehoitosuunnitelma on laadittu Turvallinen lääkehoito: Opas lääkehoitosuunnitelman laatimiseen (Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2021:6) pohjalta. Lääkehoitosuunnitelma tarjoaa käytännön työvälineen toiminta- ja työyksikön lääkehoidon suunnitelmalliselle hallinnalle sekä sen laadulliselle kehittämiselle. Itä-Uudenmaan lääkehoitosuunnitelma ohjaa turvallisen lääkehoidon toteutumista kaikissa alueen yksiköissä.

Lääkehoitosuunnitelmassa ohjeistetaan lääkehoidon koko prosessiin, lääkitysturvallisuuden johtamiseen, ammattihenkilöiden vastuisiin sekä asiakkaan/potilaan ohjaukseen ja neuvontaan. Lääkehoitosuunnitelmassa kiinnitetään huomiota dokumentointiin, tiedon kulkuun ja lääkehoitoon liittyviin riskeihin ja lääkehoidon poikkeamien ja läheltä piti -tilanteiden systemaattiseen seurantaan.

Lääkehoidon turvallisuuden ja hoitotyön laadun turvaamiseksi Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella varmistetaan lääkehoidon osaaminen suorittamalla verkkopohjainen lääkehoidon täydennyskoulutus SKHOLE. Täydennyskoulutuksen ja lääkehoitoluvan suorittaa jokainen lääkehoitoa työssään toteuttava työntekijä. Lääkehoitolupa on voimassa korkeintaan viisi (5) vuotta siitä päivämäärästä lähtien, kun tentti on hyväksytty.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen lääkehoitosuunnitelma on hyväksytty 19.2.2025. Kaikki palveluyksiköt laativat yksikkökohtaisen lääkehoitosuunnitelman, josta on vastuussa yksikön nimetty vastaava sairaanhoitaja. Yksikön esihenkilö ja vastaava sairaanhoitaja vastaavat lääkehoidon asianmukaisuudesta ja lääkehoitosuunnitelman toteutumisesta ja seurannasta. Johtava lääkäri Susanna Varilo hyväksyy ja allekirjoittaa lääkehoitosuunnitelman.

Omenatarhan palveluyksikön lääkehoitosuunnitelma on laadittu ja sen on hyväksynyt Lääkäri Katariina Borup 3.9.2025. Omenatarhan lääkehoitosuunnitelman päivittämisestä vastaa yksikön vastaava sairaanhoitaja Sirpa Teerihalme.

1.4.11 Asiakas- ja potilastietojen käsittely ja tietosuojat

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella asiakastietolain 7 §:n mukainen palveluyksikön asiakastietojen käsittelystä ja siihen liittyvästä ohjeistuksesta vastaavana johtajana toimii hallintojohtaja Camilla Söderström.

Yksikön henkilöstö on velvollinen suorittamaan Navisec tietosuojakoulutuksen joka vuosi verkossa. Koulutus käsittää henkilöstön, sosiaalihuollon ja terveydenhuollon tietosuojan ja tietoturvan sekä henkilötietoja käsittelevien GDPR-koulutuksen. Esihenkilö varmistaa, että kaikki työntekijät ovat suorittaneet koulutuksen hyväksytysti.

Vammaispalveluiden suomenkielisissä yksiköissä käytetään Lifecare asiakastietojärjestelmää kirjaamiseen ja ruotsinkielisissä yksiköissä Abilita tietojärjestelmää. Yksiköissä on nimetyt kirjaamisvastaavat, jotka on

koulutettu toimimaan henkilöstön tukena ja ohjaamaan heitä kirjaamisessa. Paperiset asiakastietoja sisältävät dokumentit säilytetään aina yksikön lukollisessa kaapissa. Jokainen työntekijä on vastuussa asiakastietojen ohjeiden mukaisesta käsittelystä.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella asiakastietolain 7 §:n mukainen palveluyksikön asiakastietojen käsittelystä ja siihen liittyvästä ohjeistuksesta vastaavana johtajana toimii hallintojohtaja Camilla Söderström.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen tietosuojavastaava: Sebastian Ekblom, puh. 040 6204 792, sähköposti: sebastian.ekblom@itauusimaa.fi

1.4.12 Säännöllisesti kerättävän ja muun palautteen huomioiminen

Palveluyksikön palveluja saavat asiakkaat, heidän omaisensa ja läheiset voivat antaa asiakaspalautetta hyvinvointialueen verkkosivuilla olevan asiakaspalautelinkin kautta, Webropol. Tästä tiedotetaan yksiköiden ilmoitustauluilla sekä OR-koodista, minkä kautta voi myös antaa palautetta. Kehittämispalvelujen suunnittelijat vastaavat palautteiden esilletuomisesta ja raportoinnista. Asiakaspalautteiden yhteenvedot toimitetaan joka kuukausi yksikön esihenkilölle ja vastuualueen johtoryhmälle sekä kolmen kuukauden välein sosiaali- ja terveydenhuollon johtoryhmälle.

Yksiköiden henkilöstö kannustaa asiakkaita, heidän omaisiaan ja läheisiään antamaan palautetta.

Saadut palautteet käydään henkilöstön kanssa läpi ja otetaan huomioon toiminnan kehittämisessä. Toteuttamissuunnitelman yhteydessä asiakkaan kanssa käytyjen keskustelujen ja toiminnan arjessa saatu asiakkaan palaute huomioidaan myös omavalvonnan ja toiminnan laadun kehittämisessä.

1.5 Omavalvonnan riskienhallinta

1.5.1 Palveluyksikön riskienhallinnan vastuut, riskien tunnistaminen ja arvioiminen

Työnantajan on työn ja toiminnan luonne huomioon ottaen riittävän järjestelmällisesti selvitettävä ja tunnistettava työstä, työajoista, työtilasta, muusta työympäristöstä ja työolosuhteista aiheutuvat haitta- ja

vaaratekijät sekä, jos niitä ei voida poistaa, arvioitava niiden merkitys työntekijöiden turvallisuudelle ja terveydelle.

Yksikön esihenkilö vastaa yksikkönsä riskienhallinnasta, arvioinnista ja riskien käsittely tapahtuu säännöllisesti yksiköiden henkilöstökokouksissa, jolloin henkilöstö voi tehdä perusteltuja muutosesityksiä arviointiin. Esihenkilön vastuulla on riskien kirjaaminen HaiPro-ohjelman riskienarviointiin. Esihenkilö huolehtii yhdessä palveluvastaavan kanssa sekä organisaation muiden sektoreiden kanssa, että tarvittavat muutokset tehdään riskiarvioinnin mukaan.

Työntekijät ovat velvollisia noudattamaan työnantajan antamia turvallisuusohjeita ja ilmoittamaan esihenkilölle viipymättä havaitsemastaan turvallisuusriskistä.

Arvioinnit tehdään HaiPro-työturvallisuussovelluksella. Riskienarvioinnissa on myös henkilöstö osallisena. Arvioinnit tehdään vuosittain ja sitä on päivitettävä aina muutosten yhteydessä esihenkilön toimesta. Arvioinnissa voidaan tunnistaa kattavasti vaaratekijät olosuhdekohtaisesti (sisä- ja ulkotiloissa) ja arvioida riskien suuruus olosuhdekohtaisesti.

Riskienarviointia tehdessä huomioidaan seuraavia tietoja: Työpaikan ikärakenne, erityisesti yli 55-vuotiaiden määrä, työturvallisuusilmoitukset, työtapaturmailmoitukset, työpaikkaselvitys, Avin tarkastuskertomukset, mikäli tarkastuksia on tehty, sairauspoissaolojen perusteista ja kehityskeskusteluissa esiin tulleet asiat, jotka koskevat koko henkilöstöä tai ammattiryhmää. Palveluyksikössä tehdään turvallisuuskävelyjä ja kirjataan tiedot havaitsemista puutteista. Tiedot viedään riskienarviointiin.

Omenatarhassa on palveluyksikön asiakasprofiilin vuoksi jatkuva väkivallan riski. Tämän vuoksi henkilöstön soveltuvuus, työkyky ja jatkuva koulutus ovat tärkeitä. Tilojen toimivuus ja turvallisuus korostuvat. Yksikön profiilin vuoksi riskien arviointi ja toimintamallien jatkuva arviointi ja keskustelu ovat osa toimintakulttuuria. Yksikössä korostuu asiakkaiden yksilölliset toimintamallit

1.5.2 Riskienhallinnan keinot ja toiminnassa ilmenevien epäkohtien ja puutteiden käsittely

Riskiarviointi tehdään jokaisessa toimintayksikössä joka vuosi ja päivitetään säännöllisesti muutosten yhteydessä. Riskiarvioinnin tulee olla ajan tasalla. Esihenkilö huolehtii riskiarvioinnin tekemisestä ja päivittämisestä HaiPro-työturvallisuusohjelmalla. Tämän sovelluksen avulla kootaan mahdolliset tarvittavat toimenpiteet, jotka ovat nousseet

esille riskiarvioinnissa ja siten riskit saadaan poistettua, jos tarvittavat toimenpiteet on mahdollista toteuttaa.

Uusia vaaroja tai uhkia havaittaessa tai vaaran ja uhan riskin kasvaessa otetaan yhteyttä työterveyteen, jotta työpaikkaselvitys voidaan päivittää. Työsuojeluun ollaan viipymättä yhteydessä, jos henkilöstön turvallisuudessa havaitaan vaaran tai uhan riskiä.

Valvonnan ja laadun yksikössä työskentelee laatupäällikkö, kolme valvonnan ja laadun erityisasiantuntijaa, asiakas- ja potilasturvallisuuden erityisasiantuntija, laiteturvallisuuden koordinaattori, laatukoordinaattori sekä sosiaali- ja potilasasiavastaava. Valvonnan ja laadun yksiköllä on tiivis yhteistyö organisaation kaikkien vastuualueiden kanssa, jotka tuottavat palveluita. Yksikkö koordinoi toimenpiteitä, ohjeistuksia ja suunnitelmia, jotka varmistavat asiakas- ja potilasturvallisuuden.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella työskennellään aktiivisesti työsuojelun parissa ja työsuojeluvaltuutetut tekevät tiivistä yhteistyötä yksiköiden kanssa. Työsuojeluvaltuutettujen tehtäviin kuuluu tehdä työpaikkakäyntejä, tarkastuksia, selvityksiä, vierailuja ja ohjeistuksia ja kannustaa henkilöstöä kiinnittämään huomiota työn turvallisuuteen ja terveellisyyteen sekä tekemään ehdotuksia turvallisuuden kehittämiseksi.

Yhteystiedot työsuojeluvaltuutettuun: Marika Hyvönen,
marika.hyvonen@itauusimaa.fi, puh. 040 304 8252

Riskienhallintakeinojen toimivuus ja riittävyys varmistetaan sillä, että yksikön mahdolliset riskiluokat pidetään alhaisella tasolla ja mahdolliset riskit poistetaan tarvittavilla toimenpiteillä, joka tulee ilmi riskienarviointien raportoinnissa.

Omavalvonnassa ilmeneviin epäkohtiin ja puutteisiin puututaan koska puutteita seurataan laadun ja valvonnan yksikön ja johdon toimesta, esim. valvontakäynneillä ja kouluttamisella. Toimintamme tulee täyttää lakisääteiset vaatimukset ja joita pyrimme noudattamaan. Toimitilamme luovat toimintaympäristön, joissa palveluita tarjotaan ja niiden puitteissa toimitaan.

Viranomaisten selvityspyynnöt ja päätökset kirjataan Case M-sovellukseen ja tämän kautta toimitetaan organisaation oikeille vastuuhenkilöille, vastuualuejohtajalle, tulosityksiköpäällikölle, palveluvastaavalle ja yksikön esihenkilölle. Selvitykset ja raportit huomioidaan yksikön riskienarvioinnissa.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella toimii asiakas- ja potilasturvallisuuden ohjausryhmä, jonka päätehtävänä on potilasturvallisuuden strateginen ohjaus. Ohjausryhmän avulla mahdollistetaan asiakas- ja potilasturvallisuuden suunnitelmallinen ohjaaminen ja kehittäminen. Ohjausryhmä asettaa tavoitteet asiakas- ja potilasturvalliselle toiminnalle sekä seuraa ja arvioi tavoitteiden toteutumista.

1.5.3 Riskienhallinnan seuranta, raportointi ja osaamisen varmistaminen

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilasturvallisuusilmoitusten ja läheltä piti -tilanteiden ilmoittamista varten hyvinvointialueella on käytössä HaiPro-raportointiohjelma. Vaaratapahtumailmoituksen voi tehdä kuka tahansa asiakas- ja potilasympäristössä työskentelevä henkilö.

Järjestelmään kirjataan kaikki asiakas-/potilasturvallisuutta vaarantavat tekijät sekä niihin mahdollisesti johtavat riskit. Vaaratapahtumilla tai läheltä piti -tilanteilla tarkoitetaan kaikkia niitä tilanteita, joista aiheutuu tai voisi aiheutua potilaan vahingoittuminen. Vaaratapahtumista raportoinnin tavoitteena on saada tärkeää tietoa vaaratapahtumaan myötävaikuttavista tekijöistä, joista voidaan oppia ja joiden avulla toimintatapoja on mahdollista kehittää turvallisemmiksi.

Vaaratapahtumien sekä niistä tehtyjen ilmoitusten säännöllinen analysointi ja käsittely on olennainen osa työyksikön toimintaa sekä kehittämistä. Ilmoitukset sekä niiden perusteella tehdyt kehittämistoimet käydään läpi viikoittaisissa työyksikkökokouksissa moniammatillisesti koko henkilöstön kanssa niin, että ilmoitukseen liittyvien henkilöiden anonymiteetti säilyy. Näin toimimalla vältetään jatkossa vastaavanlaisilta epäkohdilta ja vaaratapahtumilta.

Vaaratapahtumailmoituksesta menee heräte yksikön esihenkilölle tai hänen nimetylle sijaiselleen, joka myös käsittelee ilmoituksen. Ilmoitukset tulee käsitellä siinä yksikössä, jossa vaaratapahtuma tai läheltä piti -tilanne on tapahtunut. Tarvittaessa ilmoituksen käsittelyyn otetaan mukaan kaikki sitä koskevat yksiköt, tai ilmoitus ohjataan kokonaan oikeaan yksikköön.

1.5.4 Ostopalvelut ja alihankinta

Omenatarhan ruokapalvelu (ateriat ja välitystuotteet) on hyvinvointialueen omasta valmistuskeittiöstä Utterbäckistä. Hyvinvointialueella on ruokapalvelujen suunnittelija Teija Lehtonen, jonka kanssa tehdään yhteistyötä ja informoidaan mm. yksikön tarpeista ja mahdollisista laatueroista.

Asiakkaiden kuljetuspalveluista vastaa 02 taxipalvelut (kilpailutettu hvalilla). Vammaispalveluissa on kuljetuksista vastaava sosiaaliohjaaja Johanna Magnusson, jonka kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä kuljetuspalvelujen tarpeissa ja mm. palvelun laadun eroissa

Siivouspalvelusta vastaa Omenatarhan laitosapulainen, joka on yhteinen toisten yksiköiden kanssa. Lisäksi yksikön vuosittaiset peruspesut, muut lisäsiivouspalvelut tai mahdolliset laatueroiset hoidetaan hyvinvointialueen siivoustyön ohjaajan Natalia Ylanteen kautta.

Lääkeannosjakelu Porvoon apteekin kautta.

Hygieniat ja siivoustarvikkeet tilataan Medituotteelta.

1.5.5 Valmius- ja jatkuvuudenhallinta

Varautumista ja turvallisuutta hyvinvointialueella koordinoi pelastuslaitoksen alaisuudessa oleva Varautuminen ja turvallisuus -yksikkö.

Yksikkö tukee työntekijöitä ja johtoa valmiussuunnittelussa, -harjoittelussa ja -koulutuksissa sekä arkipäivän turvallisuuteen liittyvissä kysymyksissä.

Yksikössä työskentelee vakituisesti valmiuspäällikkö ja kaksi valmiusasiatuntijaa. Lisäksi varautumis- ja turvallisuustyötä oman työnsä ohella tekevät hoitotyön johtaja, sosiaalityön johtaja, johtava lääkäri, sosiaali- ja kriisipäivystyksen esihenkilö sekä toimistopäällikkö.

Hyvinvointialueen varautumiseen liittyvän työn lisäksi valmius- ja turvallisuusyksikkö tekee tiivistä yhteistyötä alueen muiden viranomaisien, kuntien ja järjestöjen kanssa. Sovitamme yhteen Itä-Uudenmaan alueellista varautumista yhteisten valmiusharjoitusten ja koulutusten avulla. Yksiköiden paloturvallisuuskoulutuksia voi pyytää suoraa Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen riskienhallinnasta.

Valmiuspäällikkö Juha Alander vastaa hyvinvointialueen ja pelastuslaitoksen valmiussuunnittelusta ja varautumisen toimeenpanosta. Valmiuspäällikön vastuulla on myös yhteistyö muiden viranomaisien ja kuntien kanssa.

Omenatarhaan on laadittu varautumiskortti ja yksikköön on hankittu varautumiseen liittyviä ruoka ja vesivarastoja sekä muuta varautumista tukevaa välineistöä.

2 Omavalvontasuunnitelman toimeenpano, julkaiseminen, toteutumisen seuranta ja päivittäminen

2.1 Toimeenpano

Yksikön esihenkilö on vastuussa siitä, että omavalvontasuunnitelma on laadittu ja päivitetty sekä vastaa siitä että omavalvontasuunnitelma on yksikössä saatavilla. Henkilöstö tietää omavalvontasuunnitelman sisällön ja käyttää tätä työnsä tukena.

2.2 Julkaiseminen, toteutumisen seuranta ja päivittäminen

Omavalvontasuunnitelma julkaistaan Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen julkisilla verkkosivuilla ja on luettavissa paperiversiona yksikössä. Omavalvontasuunnitelmassa kuvatun toiminnan asianmukaisuutta seurataan ja siitä raportoidaan julkisesti hyvinvointialueen verkkosivuilla neljän kuukauden välein. Omavalvontasuunnitelma päivitetään aina kun toiminnassa tapahtuu palvelujen laatuun ja asiakas- ja potilasturvallisuuteen liittyviä muutoksia.

Raportointi tapahtuu Forms-lomakkeen kautta. Lomakkeelle täytetyt tiedot siirtyvät sellaisinaan raportille ja raportti siirtyy automaattisesti hyvinvointialueen ulkoisille verkkosivuille.

Jokaisesta omavalvontasuunnitelmasta raportoidaan neljän kuukauden välein:

1.1.-30.4.2025 = raportti 31.5.2025 mennessä

1.5.-31.8.2025 = raportti 15.9.2025 mennessä

1.9.-31.12.2025 = raportti 15.1.2026 mennessä

3 Omavalvontasuunnitelman laatija ja päiväys

Nimi: Heidi Ruoho
Titteli: Palveluyksikön esihenkilö
Päivämäärä: 22.1.2026

4 Omavalvontasuunnitelman laatimisesta ja päivittämisestä vastaava henkilö

Nimi: Heidi Ruoho
Titteli: Palveluyksikön esihenkilö